

VIENOTA SKOLA –

LABĀ PRAKSE UN PIEREDZE

PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS SPECIĀLISTU ATBALSTAM

Valodas prasmes – nosacījums veiksmīgai izglītības programmas satura apguvei

01.03.2024.

VALODA – GAN IZGLĪTĪBAS SATURS, GAN INSTRUMENTĀRIJS (I)

Mk 716 Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem

10. Pirmsskolas izglītības nobeigumā bērns ir apguvis šādus **pratību pamatus**, kas ietver **vērtības un tikumus, caurviju prasmes un zināšanas, izpratni un pamatprasmes:**

10.1. valodu mācību jomā:

10.1.1. valodā, kurā tiek īstenota izglītības programma, bērns **skaidro**, kāpēc cilvēki sazinoties lieto valodu, **klausās** tekstu, **nosauc** tajā darbojošās personas, atstāsta notikumus, izdomā teksta turpinājumu, **jautā** par neskaidro un **atbild** uz konkrētu jautājumu, saprotami un secīgi **stāsta** par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, **piedalās sarunā**, nepārtrauc runātāju, runā lieto dažādas runas intonācijas, **atšķir un nosauc** skaņas, skaņu apzīmē ar atbilstošu **burtu, lasa** vārdus un **saprot** izlasīto, **raksta** rakstītos burtus;

VALODA - GAN IZGLĪTĪBAS SATURS, GAN INSTRUMENTĀRIJS (II)

Mk 716 Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem

10.2. sociālajā un pilsoniskajā mācību jomā bērns apzinās sevi, piederību ģimenei un izglītības iestādei, **skaidro** un atšķir labu rīcību no sliktas, novērtē paša izvēlētu un patstāvīgi veiktu darbību, **prognozē** dažādas rīcības sekas ar personīgo veselību un drošību saistītās ikdienas situācijās (saskarsme ar pazīstamu cilvēku un svešinieku, veselībai kaitīgu vielu lietošanas un sadzīves traumatisma risku mazināšana mājās, izglītības iestādē, uz ielas, rotaļās brīvā dabā, pie ūdenstilpēm un spēļu laukumos, kā arī ugunsdrošības, ceļu satiksmes drošības, elektrodrošības noteikumi), ievēro noteikumus, saprot, pie kā un kādā gadījumā vērsties pēc palīdzības, kad jūtas slikti vai nedroši, **nosauc** ārkārtas palīdzības numuru 112; **skaidro**, ka Latvija ir daļa no pasaules, saprot, ka cilvēki ir dažādi; atpazīst un **nosauc** Latvijas valsts simbolus – karogu, ģerboni un himnu, mācās ar cieņu izturēties pret tiem;

10.3. kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību jomā bērns vēro, **klausās** un iztēlojas, rada un īsteno ideju daudzveidīgā darbībā, mērķtiecīgi izmanto mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un, ja nepieciešams, kombinē tos, izvēlas un radoši izmanto dažādus materiālus, iepazīst latviešu un citu tautu tradicionālajai kultūrai raksturīgo, **skandē** tautasdziesmas, **deklamē** īsus dzejoļus, **izspēlē** pašu izdomātu vai literārā darba sižetu, **dzied**, muzicē, dejo, brīvi un droši improvizē ar kustībām vai skaņu rīkiem, dziedot individuāli un kopā ar citiem, ar mūzikas pavadījumu un bez tā, **stāsta** par savu pieredzi radošā darbībā, **raksturo** vizuālās mākslas, mūzikas un literārā darba radīto pārdzīvojumu;

VALODA - GAN IZGLĪTĪBAS SATURS, GAN INSTRUMENTĀRIJS (III)

Mk 716 Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem

10.4. dabaszinātņu mācību jomā bērns novērojot, salīdzinot un eksperimentējot izzina apkārtnē raksturīgo dzīvo organismu – augu, dzīvnieku un sēņu – pazīmes, iežu un ūdens īpašības, **salīdzina** no dažādiem materiāliem – stikla, koka, plastmasas, papīra, akmens – izgatavotu priekšmetu īpašības un to izmantošanas iespējas, novēro debess ķermeņus un to kustību, novēro zemes virsmas dažādību (līdzena, nelīdzena) tuvākajā apkārtnē, **stāsta** par novērotajām pārmaiņām dabā, mainoties gadalaikiem, diennaktij, laikapstākļiem, saprot drošas uzvedības pamatus saskarsmē ar dzīvniekiem (tai skaitā kukaiņiem), augiem un sēnēm (tai skaitā nepazīstamiem), saprot, ka jāsaudzē daba un tās resursi, iesaistās tuvākās apkārtnes sakopšanas darbos;

10.5. matemātikas mācību jomā bērns darbojoties nosaka skaitļa sastāvu desmit apjomā, veido skaitļa sastāva dažādas variācijas, **izsaka** pieņēmumu par skaitu attēlos un priekšmetu kopās un **skaitot** to pārbauda, skaitu apzīmē ar tam atbilstošu ciparu, **raksta** ciparus, ar nosacītiem mēriem nosaka garumu, platību un ietilpību, ar lineālu mēra garumu, izzina ģeometriskas figūras, tai skaitā telpiskus ķermeņus, **raksturo** to formu un saista ar pazīstamiem objektiem, šķiro priekšmetus pēc vairākām pazīmēm un salīdzina pēc skaita un lieluma (lietojot vārdus "vairāk", "mazāk", "lielāks", "mazāks"), **nosauc** objektu atrašanās vietu telpā un plaknē (lietojot vārdus "virs", "zem", "pie", "aiz", "blakus", "pa labi", "pa kreisi"), radoši un atbilstoši noteiktam nosacījumam veido ritmiskas rindas un sakārtojumus no priekšmetiem un ģeometriskām figūrām;

VALODA - GAN IZGLĪTĪBAS SATURS, GAN INSTRUMENTĀRIJS (IV)

Mk 716 Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem

10.6. tehnoloģiju mācību jomā bērns **stāsta** par sava darba ieceri, plāno savas ieceres īstenošanas soļus, izvēlas nepieciešamos materiālus, īsteno ieceri un **novērtē** rezultātu, apgūst dažādas tehnikas, paņēmienus un drošības noteikumus materiālu un instrumentu izmantošanā savas ieceres īstenošanai, veido un savieno detaļas, iegūstot sev vēlamu formu no piedāvātajiem vai izvēlētajiem materiāliem, tur un pareizā satvērienā lieto rakstāmpiederumus un darbarīkus, piedalās vienkāršu un veselīgu ēdienu pagatavošanā, iepazīstot veselīga uztura nozīmi;

10.7. veselības un fiziskās aktivitātes mācību jomā bērns ar prieku iesaistās nodarbībās telpās un ārā un veido veselīga dzīvesveida ieradumus, apzinoties riskus veselībai un mācoties tos novērst, sev un citiem drošā veidā pārvietojas pa dažādām šķēršļu joslām un piedalās kustību rotaļās, apvienojot soļošanu, skriešanu, rāpošanu, rāpšanos, notur līdzsvaru, pārvieto priekšmetus un pārvar šķēršļus, izvēloties darbības veidu atbilstoši situācijai, daudzveidīgi izmanto sīkās motorikas prasmes, apzinās savu dzimumu un ķermeņa neaizskaramību, ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu, **stāsta**, kādi individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto dažādās kustību aktivitātēs, piemēram, pārvietojoties ar velosipēdu.

BĒRNU VALODAS PRASMJU NOVĒRTĒŠANA

Pedagogs vērtē bērna zināšanas, izpratni un pamatprasmes, pamatojoties uz pedagoģiskajiem novērojumiem

Pedagogs rada situāciju, kurā bērnam ir iespēja runāt

Pedagogs ieinteresē bērnu un rada vēlmi izteikties, veikt uzdevumus

Pedagogs lūdz bērnu nosaukt ..... raksturot (pastāstīt par ...)

Izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanas metodika pirmsskolas izglītības iestādēs

Nr. p. k.	Izglītojamā zināšanas, izpratne un pamatprasmes	Vērtējums (atzīmēt atbilstoši)		
		jā	daļēji	nē
1.1.	Atbild uz jautājumiem			
1.2.	Uzdod vienkāršus, īsus jautājumus, saistītus ar ikdienu			
1.3.	Uzklausa citus			
1.4.	Piedalās sarunās			
1.5.	Stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, saskaņojot vārdus teikumos (patstāvīgi vai ar pedagoga atbalstu)			
1.6.	Nosauc pirmo skaņu vārdā			
1.7.	Pareizi izrunā skaņas			
1.8.	Pazīst atsevišķus burtus			

Nr. p. k.	Izglītojamā zināšanas, izpratne un pamatprasmes	Vērtējums (atzīmēt atbilstoši)		
		jā	daļēji	nē
2.1.	Nosauc savu vārdu un uzvārdu			
2.2.	Nosauc savu ģimenes locekļu vārdus			
2.3.	Nosauc savu dzīvesvietu (valsti, pilsētu, pagastu)			
2.4.	Nosauc savu vecumu			

Nr. p. k.	Izglītojamā zināšanas, izpratne un pamatprasmes	Vērtējums (atzīmēt atbilstoši)		
		jā	daļēji	nē
3.1.	Deklamē īsu dzejoli			
3.2.	Dzied kopā ar citiem			

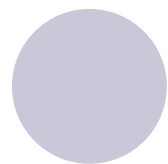
4.2.	Nosauc dažas gadalaikam raksturīgākās pazīmes			
4.3.	Nosauc un īsi raksturo tuvākajā apkārtnē sastopamos dzīvniekus			
4.4.	Nosauc un īsi raksturo tuvākajā apkārtnē novērojamus augus			
4.5.	Nosauc un īsi raksturo tuvākajā apkārtnē novērojamās sēnes			

5.1.	Nosauc priekšmetu skaitu pieci apjomā			
------	---------------------------------------	--	--	--

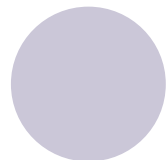
5.7.	Nosauc objekta atrašanās vietu telpā, lietojot jēdzienus "virs, zem, pie, aiz, blakus"			
------	--	--	--	--

Nr. p. k.	Uzvedības novērojumi
8.1.	Labprāt dalās ar citiem bērniem
8.2.	Drīzāk vientuļnieks, mēdz spēlēties vienatnē
8.3.	Viegli novērst uzmanību, nenoturīgas koncentrēšanās spējas
8.4.	Draudzīgs, izpalīdzīgs
8.5.	Neatbild, kad kāds ar viņu runā
8.6.	Nevar nosēdēt mierīgi, nemierīgs
8.7.	Nespēj pagaidīt, vēlas visu tūlīt
8.8.	Daudz raižu, bieži izskatās noraizējies
8.9.	Bieži ir dusmu lēkmes vai aizsvilstas
8.10.	Bieži kaujas ar citiem bērniem vai dara tiem pāri
8.11.	Ņem vērā citu cilvēku jūtas
8.12.	Parasti paklausīgs, dara to, ko liek pieaugušie
8.13.	Bieži ir nelaimīgs, nomākts vai raudulīgs

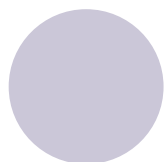
Vērtēšanai tikai tad ir nozīme, ja seko rīcība -

Vide

Process

Komunikācija un sadarbība iesaistei, līdzdalībai un līdzatbildībai

Paldies par uzmanību!

Sarmīte Joma

Izglītības un zinātnes ministrijas

Konsultatīvās padomes mazākumtautību jautājumos dalībiece,

Jelgavas izglītības pārvaldes vadītājas vietniece

Sarmite.Joma@izglitiba.jelgava.lv